

การพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก

อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

Development of Creative Environmental Design for Ban Khok

Sunflower Park, Mueang Phetchabun District, Phetchabun Province

พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์¹

Pattana Suwansumrit¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก และ 2) ศึกษาความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือประชาชนตำบลบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 12,093 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนตำบลบ้านโคก จำนวน 388 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน่ และทำการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ Chi-Square ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการศึกษาการพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก โดยใช้โปรแกรมสร้างภาพ 3 มิติ ในการสร้างภาพจำลองรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ได้รูปแบบสวนสาธารณะ 4 รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบไทย รูปแบบคลาสสิก รูปแบบโมเดิร์น และรูปแบบธรรมชาติ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

¹ อาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Professor, Faculty of Architecture Rajamangala University of Technology Thanyaburi

E-Mail : pattana_s@rmutt.ac.th

3. ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคกแต่ละรูปแบบต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : รูปแบบ, สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง, สวนสาธารณะ, ทุ่งทานตะวัน

Abstract

The objective of this research was twofold : (1) study and develop the concept of a creative and sustainable environmental design for the public park in Ban Khok, Phetchabun Province. (2) to examine public opinions on the proposed environmental design for the park. The research utilized quantitative research methods, focusing on the population of Ban Khok, with a total of 12,093 residents. The sample group which consisted of 388 residents, was selected conveniently using Yamane's formula. The research employed questionnaires as the primary data collection tool and statistical software for data analysis. The statistical techniques used included frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Chi-square test to test hypotheses.

The study findings are as follows:

1. The study successfully developed four different models of parks of creative and sustainable environmental design for the public park in Ban Khok by using 3D modeling software. The park designs consist of Thai-style, classical, modern, and natural styles.

2. The public opinion survey regarding the environmental design for the park in Ban Khok, Phetchabun Province, revealed that the overall opinions of the sample group were highly positive.

3. Individual factors such as gender, age, education, and occupation significantly influenced the opinions toward each design model of the creative and sustainable environmental design for the public park in Ban Khok at a significance level of 0.05, aligning with the established hypotheses.

Keywords: Model, Environment design, Park, Sunflower field

บทนำ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมาย โดยภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนจากรัฐแบ่งออกได้เป็น 4 ด้านหลัก คือ ด้านการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การสร้างถนน ทางระบายน้ำ ไฟฟ้าสาธารณะ และการบริหารจัดการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น การบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริการสาธารณะสุขมูลฐาน การจัดการศึกษาท้องถิ่น และการบริการสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในท้องถิ่น ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบ เช่น การป้องกันอุบัติเหตุทางถนน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการจัดบริการห้องน้ำสาธารณะในท้องถิ่น และด้านสุดท้าย คือ ด้านการลงทุน ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวและอาชีพ การพัฒนาป่าชุมชน และการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น

ตำบลบ้านโคกตั้งอยู่ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ก่อตั้งมาประมาณ 100 ปี ภูมิประเทศของตำบลบ้านโคก เป็นที่ราบลุ่มไปจนถึงลาดชันเชิงเขา โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้ และมีสระน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลองธรรมชาติ สระสาธารณะ ทำนบ ฝ่าย ผังกันน้ำ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเป็นสระน้ำในไร่จำนวน 102.97 ไร่ มีพื้นที่สาธารณะประโยชน์ ที่ตั้งอยู่บริเวณหน้าว่าการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก โดยพื้นที่ดังกล่าวก่อนหน้านี้เป็นพื้นที่ว่างเปล่า ใช้เป็นสถานที่ทิ้งขยะ ต่อมาสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ปิดสถานที่ทิ้งขยะดังกล่าวเนื่องจากไม่ถูกหลักสุขาภิบาลตามเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ พื้นที่สาธารณะดังกล่าวมีสภาพดินที่ไม่เหมาะสมแก่การเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก ได้ริเริ่มปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ที่ได้จากพื้นที่ตำบลบ้านโคก จึงทำให้ดินกลับมาอุดมสมบูรณ์ และได้ทำการทดลองปลูกต้นทานตะวัน ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคกได้จัดทำโครงการเพื่อพัฒนาพื้นที่ดินบริเวณดังกล่าวและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างเส้นทางวิ่งและเส้นทางจักรยาน รวมทั้งมีการขุดสระพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวตำบลบ้านโคก โดยได้ปลูกดอกทานตะวันในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งดอกทานตะวันแห่งนี้จะออกดอกแบ่งบานสะพรั่งเหลืองอร่าม อดสายตานักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาชมความสวยงามและได้ถ่ายรูปไปจนถึงช่วงกลางเดือนมกราคมของปีถัดไปเป็นจำนวนมาก สำหรับในช่วงเวลาอื่นๆ จะมีประชาชนตำบลบ้านโคกมาออกกำลังกาย เดิน วิ่ง ปั่นจักรยาน เพียงบางส่วนเท่านั้น

สวนสาธารณะ (Public Parks) หมายถึง บริเวณสาธารณะที่ภาครัฐ ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น จัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชนตามชุมชนและเมืองต่างๆ โดยรัฐเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดูแลรักษา (เกศินี ธารีสังข์ และพิชญ์วัฒน์ ทวีวัฒน์, 2560) และในปี

พุทธศักราช 2543 เริ่มมีการใช้สวนสาธารณะเป็นเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพชีวิตของเมืองในทวีปเอเชีย (Asiaweek, 2000) ต่อมาในปีพุทธศักราช 2550 Mercer Consulting ซึ่งเป็นบริษัทเพื่อพัฒนาสุขภาพ ความมั่นคง และอาชีพ ได้ใช้สวนสาธารณะเป็นเกณฑ์การพิจารณาด้านนันทนาการเพื่อการจัดอันดับของมหานครชั้นนำของโลกที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด (Mercer, 2017) ซึ่งการสร้างสวนสาธารณะที่ไม่ตรงตามความต้องการตามพฤติกรรมการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์ เป็นการสูญเสียเปล่า เนื่องจากการเกิด “ภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้” (เดชา บุญค้ำ, 2549) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า พื้นที่บริเวณสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก และสวนสาธารณะทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประชาชนเข้าไปใช้สวนสาธารณะน้อยกว่าที่ควร จึงเกิดภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้ กล่าวคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างให้แล้วประชาชนไม่ใช้ต่อเนื่อง เหตุผลเนื่องจากการออกแบบและการจัดสร้างไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งในปัจจุบันภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้ หรือภาวะใช้ไปในทางที่ผิดเพิ่มขึ้นอย่างมากในสวนสาธารณะทั่วไป แสดงให้เห็นว่าการวางแผนและออกแบบสวนสาธารณะไม่ถูกต้อง ผู้ออกแบบและผู้สร้างใช้ความคิดและความปรารถนาของตนเองเป็นตัวกำหนดว่าควรมีกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง ไม่ได้นำความต้องการของประชาชนผู้ใช้ประโยชน์จริงมากำหนดกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก ในทำนองที่ผู้ใช้ไม่ได้ทำ ผู้ทำไม่ได้ใช้ ทำให้เกิดการสูญเสียเปล่า (เดชา บุญค้ำ, 2558)

การดำเนินการพัฒนาสวนสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคกจัดสร้างสวนสาธารณะขึ้นมาโดยไม่ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ว่ามีความต้องการสวนสาธารณะรูปแบบใด ทำให้การดำเนินการจัดสร้างสวนสาธารณะขึ้นมานั้นไม่ตรงตามความต้องการของคนในพื้นที่เท่าใดนัก ทำให้สวนสาธารณะไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควรในการเดินทางไปพักผ่อนหย่อนใจและทำกิจกรรมในช่วงเวลาที่ไม่มีทุ่งดอกทานตะวัน และเพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและได้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันของตำบลบ้านโคก และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคกได้มีข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับรูปแบบสวนสาธารณะ และความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคกดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนสาธารณะหรือเรียกว่าสิ่งแวดลอมสรรค์สร้างประเภทใด และรูปแบบใด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาารูปแบบสิ่งแวดลอมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคกได้นำวางแผนการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบสวนสาธารณะและสิ่งแวดลอมสรรค์สร้างตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาและพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะ ทุ่งทานตะวันบ้านโคกแต่ละรูปแบบต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาในรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก โดยออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะ แต่ละรูปแบบได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบไทย รูปแบบคลาสสิก รูปแบบโมเดิร์น และรูปแบบธรรมชาติ และสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่ตำบลบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 12,093 คน (สำนักทะเบียนอำเภอมืองเพชรบูรณ์, 2566)

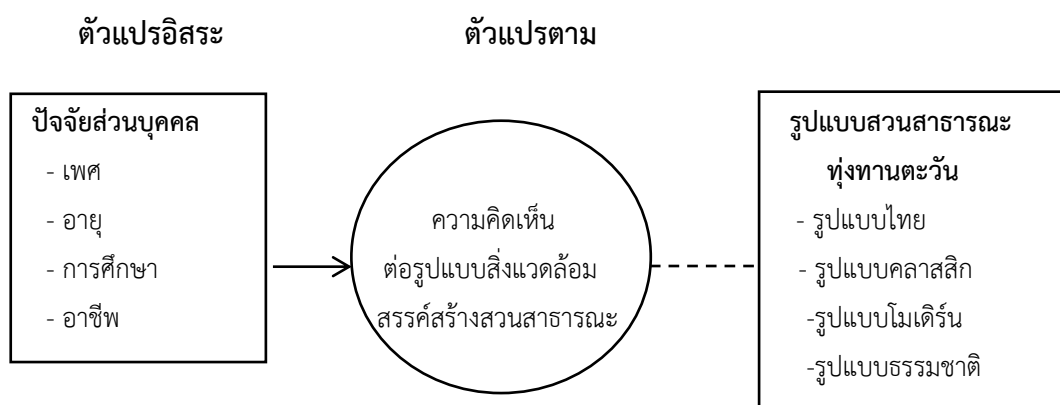
3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 388 คน จากการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) มีค่าความคาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และทำการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการในการวิจัยในช่วง ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 12 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 – เมษายน 2566

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ซึ่งหมายถึงบริเวณโดยรอบที่ ถูกสร้างขึ้นโดยมนุษย์ให้เหมาะสำหรับกิจกรรมการอยู่อาศัยของมนุษย์ที่กลมกลืนกับธรรมชาติ การพัฒนาและออกแบบสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสร้างภาพ 3 มิติ ในการออกแบบและสร้างภาพจำลองรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวัน บ้านโคก ได้พัฒนาและออกแบบรูปแบบสวนสาธารณะ 4 รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบไทย รูปแบบคลาสสิก รูปแบบโมเดิร์น และรูปแบบธรรมชาติ โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม และตัวแปรตามได้แก่ ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะแต่ละรูปแบบ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ผู้วิจัยได้นำรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างที่เขียนสร้างรูปโดยใช้โปรแกรมโดยใช้โปรแกรมสร้างภาพ 3 มิติ นำภาพที่สร้างรูปขึ้นมาใช้ประกอบในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ลักษณะคำถาม เป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932 : 42-48) ที่เป็นข้อความ ให้เป็นค่าน้ำหนักตัวเลข เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักของตัวเลือก
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอื่นๆ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยเมื่อสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ (IOC : Index of Item - Objective Congruence) ได้ค่า $IOC = 0.88$ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเดียวกัน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านโคก อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.871 แสดงว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบไทย 2) รูปแบบคลาสสิก 3) รูปแบบโมเดิร์น และ 4) รูปแบบธรรมชาติ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย ดังนี้ (Best, 1986 : 182)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3) การทดสอบสมมติฐาน : การหาความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก โดยใช้สถิติ Chi-Square อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. จากการทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง และการพัฒนาสวนสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำมาสรุปแนวคิดและนำมาพัฒนา รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก โดยนำมาออกแบบและเขียน สร้างรูปโดยใช้โปรแกรมสร้างภาพ 3 มิติ ในการสร้างภาพจำลองรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง สวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ได้รูปแบบสวนสาธารณะ 4 รูปแบบ แต่ละรูปแบบประกอบด้วย รูปแบบไทย รูปแบบคลาสสิก รูปแบบโมเดิร์น และรูปแบบธรรมชาติ ดังภาพต่อไปนี้

1.1 รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบไทย

ภาพที่ 2 ภาพมุมมองด้านบนสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก

ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 3 ภาพมุมมองด้านข้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบไทย

ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 4 ภาพมุมมองทางเข้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 5 ภาพมุมมองด้านหน้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

1.2 สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบคลาสสิก

ภาพที่ 6 ภาพมุมมองด้านบนสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 7 ภาพมุมมองด้านข้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 8 ภาพมุมมองทางเข้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 9 ภาพมุมมองด้านหน้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

1.3 สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบโมเดิร์น

ภาพที่ 10 ภาพมุมมองด้านบนสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 11 ภาพมุมมองด้านข้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 12 ภาพมุมมองทางเข้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 13 ภาพมุมมองด้านหน้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

1.4 สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติ

ภาพที่ 14 ภาพมุมมองด้านบนสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 15 ภาพมุมมองด้านข้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 16 ภาพมุมมองทางเข้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

ภาพที่ 17 ภาพมุมด้านหน้าสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์. 2566

2. ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 52.32 มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 35.31 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 59.28 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.08

3. ผลการศึกษาคำความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.46 เมื่อพิจารณาแต่ละรูปแบบพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ย 4.76 รองลงมาความคิดเห็นต่อรูปแบบคลาสสิก อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.55 มีความคิดเห็นต่อรูปแบบโมเดิร์น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 และมีความคิดเห็นต่อรูปแบบไทยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.27

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาและพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ได้รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก 4 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) รูปแบบไทย 2) รูปแบบคลาสสิก 3) รูปแบบโมเดิร์น และ 4) รูปแบบธรรมชาติ ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของสมาคมสถาปนิกสยาม และวิมลสิทธิ์ หรยางกูร, (2536) ที่ให้แนวคิดว่ารูปแบบสถาปัตยกรรมประกอบด้วย 1) รูปแบบคลาสสิกแบบแผนดั้งเดิมเน้นศิลปะโบราณ 2) รูปแบบโมเดิร์นสมัยใหม่ยุค “ทันสมัยหรือนำสมัยนิยม” (Modern) 3) รูปแบบคตินิยมเปลี่ยนแนว (deconstruction) ปลาย ค.ศ. 1980 เน้นการบิดเบี้ยวและเปลี่ยนแปลงรูปทรงอาคารปกติเดิม 4) รูปแบบสถาปัตยกรรมอินทรีย์ หรือนิยมธรรมชาติ (Organic) 5) รูปแบบหลังโมเดิร์น (Post Modern) ใช้รูปแบบคลาสสิกมาเสริมในโมเดิร์นสมัยใหม่ 6) รูปแบบไฮเทค (High-tech) สื่อถึงวัสดุอุปกรณ์ที่มาจากระบบอุตสาหกรรมให้เห็นภายนอก อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพัฒนาสุวรรณสัมฤทธิ์ และพิทักษ์ วิทยุธีระนันท์, (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของข้าราชการ กรณีศึกษากรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษา รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแล้วนำมาสร้างรูปแบบสไตล์สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างได้ 4 สไตล์ ได้แก่ 1) สไตล์ไทย 2) สไตล์คลาสสิก 3) สไตล์โมเดิร์น และ 4) สไตล์ธรรมชาตินิยม

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ผลงานวิจัยของพัฒนา สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิทักษ์ วิทยุธีระนันท์, (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของข้าราชการ กรณีศึกษา กรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความชื่นชอบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยใน

ครั้งนี้ ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่ารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก ผู้วิจัย ได้พัฒนารูปแบบและเขียนภาพขึ้นมาจากการรวบรวมแนวคิดและการทบทวนวรรณกรรม และลงสำรวจพื้นที่ และสร้างภาพที่มาจากสถานที่จริง จึงทำให้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับงานวิจัยรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของข้าราชการ กรณีศึกษากรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี คณะผู้วิจัยได้ออกแบบตามแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบงานสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยาม และวิมลสิทธิ์ หรยางกูร, (2536) และได้เขียนภาพขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ ภาพที่สร้างขึ้นอาจยังไม่ตรงตามความต้องการของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้ผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคกแต่ละรูปแบบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคก รูปแบบธรรมชาติ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพัฒน์ สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิรณันท์ ยิ้มแพน, (2565) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของประชาชนตำบลบ้านโคก กรณีศึกษาทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความชื่นชอบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง รูปแบบสไตล์ธรรมชาติ มากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าลักษณะธรรมชาติ เป็นรูปทรงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การออกแบบมีการใช้เส้น สี เลียนแบบดินหิน สีนํ้าตาล สีไม้ พื้นผิวขรุขระ ลักษณะเป็น 3 มิติ รูปทรงมีลักษณะให้ความมีชีวิตชีวา มีความรื่นรมย์ อีกทั้งในปัจจุบันชุมชนเมืองมีการสร้างสรรค์พื้นที่สีเขียวในพื้นที่ว่าง โดยทำให้เป็นพื้นที่ที่มีต้นไม้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่สวนสาธารณะ ประชาชนจึงมีความพึงพอใจรูปแบบธรรมชาติมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะ เพื่อเป็นการสร้างสวนสาธารณะที่เน้นการสร้างพื้นที่สีเขียวให้เกิดความร่มรื่น และให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าไปใช้บริการสวนสาธารณะซึ่งเป็นการตอบสนองผู้ใช้ได้มากที่สุด

1.2 เพื่อไม่ให้เกิดปรากฏการณ์การใช้น้อยขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการสูญเสียเปล่าและเกิดความไม่เสมอภาค องค์การบริหารส่วนตำบลควรออกแบบสวนสาธารณะให้มียอดประกอบภายในสวนสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยออกแบบจัดวางองค์ประกอบภายในสวนสาธารณะอย่างเป็นระเบียบและมีความครบถ้วนเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่สามารถเข้ามาใช้ประโยชน์จากสวนสาธารณะได้ในทุกช่วงวัย และทุกช่วงเวลา

1.3 สวนสาธารณะทุ่งทานตะวันบ้านโคกเป็นการออกแบบให้สอดคล้องกับชื่อสวนสาธารณะของตำบลบ้านโคก โดยหากในช่วงเวลาอื่น ๆ ที่ดอกทานตะวันร่วงโรยไปแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจต้องหาไม้ดอกไม้ประดับปลูกในช่วงที่ดอกทานตะวันหมดฤดูกาล เพื่อให้เกิดความสวยงามภายในสวนสาธารณะ และควรมีการสร้างสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างต่าง ๆ อย่างครบถ้วน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่มาใช้บริการสวนสาธารณะ

2. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่ เพื่อพัฒนารูปแบบสวนสาธารณะให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะต่อไป

2.2 ควรพัฒนารูปแบบสวนสาธารณะที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับที่เกิดขึ้นทุกฤดูกาลเพื่อให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น

2.3 ควรพัฒนารูปแบบสวนสาธารณะที่มีสระน้ำ ถนนทางเดิน ถนนสำหรับปั่นจักรยาน และที่นั่งพัก ให้มีความเป็นระเบียบไม่มากและน้อยเกินไป มีความเหมาะสมกับพื้นที่ภายในสวนสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ามีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างที่ผู้วิจัยออกแบบอยู่ในระดับใด

บรรณานุกรม

- เกศินี ธารีสังข์ และพิษณุวัฒน์ ทวีวัฒน์. (2560). การประเมินมูลค่าการใช้ประโยชน์ทางด้านนันทนาการของ สวนสาธารณะริมทะเล เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. บทความวิชาการ วารสาร เศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560.
- เดชา บุญค้ำ. (2549). เอกสารประกอบการอภิปรายเรื่อง “วิถีสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่”. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- เดชา บุญค้ำ. (2558). การวางผังบริเวณและงานบริเวณ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัฒน์ สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิทักษ์ หิญาธิระนันท์. (2565). รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของข้าราชการ กรณีศึกษากรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์วารสาร ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565).
- พัฒน์ สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิรณันท์ ยิ้มแพน. (2565). รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของประชาชนตำบลบ้านโคก กรณีศึกษาทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2565).

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พุทธศักราช 2542. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่มที่ 116 ตอนที่ 114 ก. ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542.

สมาคมสถาปนิกสยาม และวิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2536). **พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม : อดีต ปัจจุบันและอนาคต**. กรุงเทพฯ : สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักทะเบียนอำเภอเมืองเพชรบูรณ์. (2566). **ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองเพชรบูรณ์**. อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์.

Asiaweek. (2000). **เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพชีวิต**. Retrieved October 25, 2021, from <http://www.asiaweek.com>.

Best, John W. (1986). **Research in Education**. 5th ed. New Jersey : Prentice Hall, Inc.

Cronbach, L.J. (1951). **Coefficient alpha and the internal structure of tests**. Psychometrika. 16 (3), 297-334.

Likert, R. (1932). **A technique for the Measurement of Attitudes**. New York : New York University.

Mercer. (2017). **เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพชีวิต**. Retrieved October 14, 2022, from <http://www.mercer.com>.

Taro Yamane. (1973). **Statistics: an introductory analysis**. New York: New York : Harper. & Row.